

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 867/2019
24.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Лепосава Радовановић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., које заступају пуномоћници Зоран Јањић и Обрен Драгутиновић, адвокати из ..., ради брачне тековине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1296/18 од 02.10.2018. године, на седници одржаној 24.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1296/18 од 02.10.2018. године и списи враћају том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Трстенику П 353/17 од 04.12.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован главни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се у односу на тужене утврди да је сувласник по основу тековине – заједничког стицања непокретности и то к.п. бр. .. КО ..., ЛН број .., која има укупну површину од 4,97 ари, као и стамбеног објекта - породичне стамбене зграде димензија 14,7 м x 10,50 м, који се објекат састоји од П+1+пот и помоћног објекта – ординације димензија 20,00 метара x 3,8 метара, који објекат се састоји од П+0, оба постојећа на катастарској парцели .. КО ..., у квоти од ½, те да јој тужени то право признају, трпе упис права сусвојине у наведеној квоти на овим непокретностима у РГЗ Трстеник и да исте у истој квоти предају у државину и својину путем физичке или цивилне деобе. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезу да јој на име удела у стицању непокретности из главног тужбеног захтева солидарно исплате износ од 45.000 евра у динарској противвредности по откупном курсу НБС на дан исплате, као и камату на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције на рефинансирање увећан за 8 процентних поена, према члану 4. Закона о затезној камати у динарској противвредности по курсу НБС, као и износ од 3.000.000,00 динара са припадајућом затезном каматом почев од 21.10.2016. године као дана прецизирања, па до исплате или валоризовано на дан прецизирања у евро – износ од

25.000 евра у динарској противвредности по откупном курсу НБС на дан исплате, као и камату на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на име главне операције на рефинансирање увећане за 8 процентних поена према члану 4. Закона о затезној камати у динарској противвредности по курсу НБС. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да тужиоцима исплати на име трошкова поступка износ од 267.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1296/18 од 02.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/111... 18/20), па је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени ВВ, су закључили брак ...2003. године и у то време живели са родитељима туженог ВВ, туженом ББ и сада покојним ГГ у њиховом породичном стану који су стекли родитељи туженог ББ. Тужила и тужени ББ преселили су се након краћег времена у новоизграђени пословно-стамбени објекат у ... који је заједно са плацем био власништво тужених још од 1996.-97. године и који је пре закључења брака тужиле и туженог био комплетно опремљен за нормално становање. Приходи породице ВВ, ББ и ГГ од 1997. године до 2003. године, пре брака тужиле и туженог, су били високи јер је изграђен пословно-стамбени објекат у ..., са два пословна објекта ординације, купљен двособан стан у ..., опремљене две ординације и купљена два возила. Имали су приходе од производње блокова, домаћих сокова и узгоја кока носила на домаћинству. Покојни ГГ је био лекар у Дому здравља до 1995. године када је отишао у пензију и обављао приватну ... праксу, све до смрти 2013. године, док је тужена ББ помагала у породичним пословима и приход остваривала радом као медицинска сестра у Дому здравља до 2003. године када је отишла у пензију. Тужени ВВ је помагао у наведеним породичним пословима и обављао праксу у приватној ... ординацији још од 1997. године. У време удаје за туженог ВВ, тужила АА је била студент друге године Тужилини родитељи радили су у фабрици „ДД“, а од 2005. године отац, односно 2009. године мајка, су у пензији. Отац тужиле се бавио и пчеларством, а од 2008. године имају регистровано пољопривредно газдинство. Заједничко дете тужиле АА и туженог ВВ, малолетни ЂЂ рођен је ...2003. године. Тужена ББ је 14.09.2005. године закључила уговор о купопродаји непокретности у својству купца који је оверен Ов ../05 са ЕЕ као продавцем, а предмет је била парцела .. КО У време куповине плаца 2005. године израђен је главни пројекат за изградњу нове породичне стамбене зграде. Изградња породичне зграде је започета 2005. године када је издата грађевинска дозвола, а груби радови завршени у јулу 2010. године када је издата употребна дозвола. Кућа је завршена и комплетно опремљена стварима за свакодневни живот у периоду до 2014. године када су

се у исту уселили тужена ББ и тужени ВВ са малолетним ЋЋ. Тужила је 2009. године завршила студије, у току 2010. године уписала и положила мастер студије, а од 01.09.2010. године почела да ради на одређено време у ... школи у ... и у ..., а потом и на неодређено време. У септембру 2014. године дошло је до прекида брачне заједнице између тужиле АА и туженог ВВ. Утврђен је децидно поступак изградње породичне куће са ценама, од сачињавања главног пројекта током 2005. године када се приступило извођењу грубих радова, утврђене цене свих изведених радова. У помоћни објекат, ординацију постојећу на кат.парц. .. КО ... тужени ВВ се уселио 2015. године по престанку брачне заједнице. Сав грађевински материјал за изградњу куће набављао је тужени ВВ и сва плаћања вршио сам. Међу странкама није било спорно да је спорна парцела купљена 2005. године, за време трајања брачне заједнице између тужиле и туженог ВВ, те да је породична стамбена зграда у већем делу грађена од 2005. године до 2010. године када је добијена и употребна дозвола, а потом извршено опремање и у исту су се уселили у јесен 2014. године. Такође, није спорно да је за наведену парцелу плаћена знатно виша цена од оне која је наведена у уговору. Тужила је навела да је целокупну уштеђевину коју је добила након свадбе, као и 10.000 евра које је добила од родитеља приликом удаје као мираз, дала за куповину спорне парцеле, а да је у периоду од 2005. – 2013. године путем више различитих појединачних износа добила на поклон још 35.000 евра у готовом новцу које је дала туженом ВВ ради изградње куће и чак доставила доказе да су мајка, отац, сестра и зет на име краткорочних кредита, отпремнина, подизања штедње у периоду од 2005. – 2013. године располагали са укупним износом од 29.644 евра. Све наведено тужени ВВ је спорио и навео да су сву уштеђевину од свадбе трошили на путовања и куповину спортске опреме и вредног накита, да су износе за које тужила тврди да је предала њему, заправо трошили њени родитељи и сестра на реновирање свог стана и куповине својих ствари, а да месечна зарада тужиле од 30.000,00 – 40.000,00 динара није била довољна ни за њене личне потребе. Помоћни пословни објекат – ординација је изграђен, завршен и стављен у функцију по престанку брачне заједнице 2015. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле и евентуални тужбени захтев за исплату, закључујући да сходно одредби члана 171. Породичног закона није довољно да је имовина стечена за време трајања брачне заједнице странака, већ је потребно да су брачни другови имовину стекли у току трајања брачне заједнице својим радом и својим средствима, а тужила није доприносила стицању породичне стамбене зграде својим радом и средствима, а да је пословно-стамбени објекат – ординација на спорној парцели изграђена и стављена у функцију 2015. године.

Другостепени суд је оценио да је на правилно утврђено чињенично стање, правилно примењено материјално право, прихватио разлоге првостепеног суда и потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног касационог суда овакав закључак другостепеног суда се, за сада, не може прихватити као правилан, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову

заједничку имовину. Одредбом члана 180. став 2. Породичног закона одређено је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки (став 1.), да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини и других околности од значаја за одржавање и увећање вредности заједничке имовине (став 3.), а да се већи удео у стицању заједничке имовине утврђује у истој сразмери за сва права и обавезе у тренутку престанка заједнице живота у браку (став 4.).

С обзиром на цитиране одредбе закона, нејасан је закључак другостепеног суда да тужила за време трајања брака са туженим ВВ, а који је трајао нешто више од десет година, није допринела стицању ни делимично, односно да уопште није допринела стицању заједничке имовине, већ да је све стечено из посебне имовине туженог и његових родитеља. Ово стога што, код јасне одредбе закона, удео једног супружника у стицању заједничке имовине се мора ценити не само у финансијском уделу, већ и у доприносу у виду вођења послова у домаћинству, старању о деци, старању о имовини и других околности које су од значаја за одржавање и увећање вредности заједничке имовине. Према чињеничном утврђењу, приходи туженог и његове породице били су несразмерно већи у односу на приход тужиле, и тужени су сносили већа улагања у изградњу породичне стамбене зграде, али је нејасно и необразложено из којих разлога суд не прихвата доказе које је тужила доставила и тврдње тужиле о њеном доприносу у новцу у изградњи породичне стамбене зграде и куповини плаца, код неспорне чињенице да је иста прављена за тужилу и туженог као супружнике, да су исту уређивали и након добијања употребне дозволе 2010. године када је тужила већ била запослена, и улагали у сређивање све до 2014. године, као што је нејасан и закључак да зарада тужиле није улагана у градњу и уређење куће, већ за личне потребе тужиле, само на основу изјаве туженог. Нејасни су и наводи у одлуци да је цењен допринос тужиле у обављању кућних послова и одгајању малолетног детета и бриге о туженом ВВ, јер су по оцени овог суда у том погледу, ако су и цењени ти наводи, изостали јасни, прецизни и образложени разлози из којих би произлазило да је овакав допринос тужиле толико незнатан да не би водио стицању у заједничкој својини чак ни у најнижем проценту.

По оцени овог суда изостало је образложење, односно нејасно је образложење суда да је цењен допринос тужиле у обављању кућних послова, одгајању малолетног детета и бриге о туженом ВВ и свеобухватне бриге о домаћинству, које чињенице нису јасно утврђене због погрешне примене материјалног права, као и да је цењена и чињеница да је тужила остваривала зараду, у не баш тако незнатном износу, на основу чега је донет нејасан закључак да је цео тај допринос тужиле у односу на улагања тужених толико незнатан да не води стицању заједничке својине супружника, чак ни делимично. За наведене околности, које по оцени овога суда нису довољно испитиване и није им дата довољна важност, нису дати јасни и непротивречни разлози од стране другостепеног суда, а основано се истичу у изјављеној ревизији.

Из наведених разлога потребно је да другостепени суд у поновном поступку отклони указане недостатке и донесе закониту, правилну и образложену одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић